

سرشناسه	: جودت، مصطفی، ۱۳۶۰-
عنوان و نام پدیدآور	: هنر و آموزش تفکر انتقادی و استدلال و پرسشگری به کودکان/ مولفین مصطفی جودت، گیتی ضیائی، الهام پذیره.
مشخصات نشر	: تهران: سنجش و دانش، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۹۶ ص،
شابک	: 1-978-622-05-0857-2۵۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: تفکر انتقادی در کودکان -- ایران -- نمونه پژوهی
موضوع	: Critical thinking in children -- Iran -- Case studies
موضوع	: پرسشگری -- ایران -- نمونه پژوهی
موضوع	: Questioning -- Iran -- Case studies
شناسه افزوده	: ضیائی، گیتی، ۱۳۶۹-
شناسه افزوده	: پذیره، الهام، ۱۳۷۱-
رده بندی کنگره	: LB۱۵۰۰۰۰
رده بندی دیویی	: ۳۷۲/۰۱۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۷۷۰۰۰۰

هنر و آموزش تفکر انتقادی و استدلال و پرسشگری به کودکان

مؤلفین:	مصطفی جودت-گیتی ضیائی-الهام پذیره
ناشر:	انتشارات سنجش و دانش
تیراژ:	۵۰۰ نسخه
نوبت چاپ:	اول، ۱۳۹۸
قیمت:	۳۵۰۰۰ تومان
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۰۵-۰۸۵۷-۱

نشانی: میدان انقلاب - خیابان دانشگاه - تقاطع روانمهر-ساختمان سنجش و دانش

تلفن: ۰۲۱۶۱۳۶

۲۵۰۰۰ تومان

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ می باشد.

چکیده

این پژوهش با هدف شناخت بررسی تاثیر آموزش هنر در پرورش مهارت تفکر انتقادی و استدلال و پرورشگری دانش آموزان دبستانی انجام شد. جامعه آماری این پژوهش کلیه ی دانش آموزان پسر پایه سوم تا پنجم ابتدایی مدرسه شاهد ناحیه دو شهر ارومیه در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ بودند که از این میان، تعداد ۳۰ نفر دانش آموز پسر، ۱۵ نفر گروه کنترل و ۱۵ نفر گروه آزمایش، به روش تصادفی ساده انتخاب شدند. در جمع آوری داده ها، از شیوه ی سنجش توانایی پرورشگری رابرت فیشر و آزمون سنجش تفکر انتقادی رابرت انیس استفاده گردید. ضرایب اعتبار و پایایی پرورش نامه ها برآورد شد. جهت طبقه بندی داده ها از آمار توصیفی و برای آزمون فرضیه های تحقیق از آزمون ویلکر لامبد (wilks lambda) و آزمون T-test و آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن در سطح $P \leq 5\%$ استفاده شد. پژوهش حاضر سعی بر بررسی تأثیر آموزش هنر بر پرورش مهارت تفکر انتقادی و استدلال و پرورشگری دانش آموزان دبستانی است که برای بررسی فرضیه پژوهش از روش آزمایشی پس آزمون با گروه کنترل استفاده شد. یک کلاس ده جلسه ای هفته ای دو هفته تشکیل شد و از روش کلاس داری به شیوه حلقه کندوکاو (community of inquiry) شارپ لیمن و از استراتژی فکری فلیپ کم و رابرت فیشر بهره گرفته شد. نتایج پژوهش نشان داد که آموزش هنر بر پرورش روحیه ی تفکر و تفکر انتقادی در دانش آموزان پسر موثر واقع شده است.

کلید واژه ها: آموزش هنر، پرورشگری، تفکر انتقادی، حلقه کندوکاو.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول .....
۱	کلیات طرح تحقیق .....
۲	۱-۱ مقدمه: .....
۳	۲-۱ بیان مسئله ی پژوهش: .....
۶	۳-۱ ضرورت و اهمیت پژوهش: .....
۸	۴-۱ اهداف پژوهش .....
۸	۴-۱-۱ اهداف کلی: .....
۹	۴-۱-۲ اهداف ویژه و اختصاصی: .....
۹	۵-۱ فرضیات تحقیق: .....
۹	۶-۱ محدودیت های تحقیق: .....
۹	۶-۱-۱ محدودیت های خارج از کنترل محقق: .....
۹	۶-۱-۲ محدودیت های قابل کنترل: .....
۱۰	۷-۱ متغیرهای تحقیق: .....
۱۰	۷-۱-۱ متغیر مستقل: .....
۱۰	۷-۱-۲ متغیر وابسته: .....
۱۰	۸-۱ تعریف واژه ها و اصطلاحات: .....
۱۰	۸-۱-۱ تعاریف مفهومی: .....
۱۰	۸-۱-۲ تعاریف عملیاتی: .....
۱۱	فصل دوم .....
۱۱	مبانی نظری و پیشینه ی .....
۱۱	تحقیق .....
۱۲	۱-۲ مقدمه .....
۱۲	۲-۲ مبانی نظری .....
۱۲	۲-۲-۱ طرح مسئله پرورش مهارت تفکر انتقادی و پرسش گری .....
۱۳	۲-۲-۲ حلقه کندو کاو چگونه به پرسشگری و تفکر انتقادی کمک می کند؟ .....
۱۵	۲-۲-۲-۱ مفهوم استدلال و پرسش گری .....
۱۷	۲-۲-۲-۲ معنا و مفهوم تفکر انتقادی .....

۱۸	۳-۲-۲ آموزش مسئله مدار چگونه به پرسشگری و تفکر انتقادی کمک می کند؟
۱۹	۳-۲ نظریه های آموزش تفکر انتقادی در تعلیم و تربیت
۲۴	۳-۲-۱ رویکرد تعلیم و تربیت جدید به تفکر انتقادی
۲۷	۴-۲ مبانی نظری طرح مسئله آموزش هنر در پرورش تفکر انتقادی
۳۵	۴-۲-۱ آموزش هنر چگونه به پرورش تفکر انتقادی و مهارت پرسش گری کمک می کند؟
۳۵	۴-۲-۱-۱ هنر به عنوان شیوه و روش در پرورش فکری کودکان
۳۶	۴-۲-۱-۲ هنر به عنوان محتوا و کنش در پرورش فکری کودکان
۳۷	۵-۲ پیشینه ی تحقیق
۳۸	۵-۲-۱ پیشینه خارجی
۴۰	۵-۲-۲ پیشینه داخلی
۴۲	۶-۲ جمع بندی
۴۴	فصل سوم
۴۴	روش تحقیق
۴۵	۱-۳ مقدمه
۴۵	۲-۳ روش تحقیق
۴۶	۳-۳ متغیرهای تحقیق
۴۶	۳-۳-۱ متغیر مستقل
۴۶	۳-۳-۲ متغیر وابسته
۴۶	۴-۳ روش شناسی تحقیق
۴۶	۱-۴-۳ جامعه آماری
۴۶	۲-۴-۳ نمونه آماری و روش نمونه گیری
۴۷	۵-۳ روش جمع آوری داده ها
۴۷	۶-۳ ابزار گردآوری داده های پژوهش
۴۷	۱-۶-۳ شیوه سنجش پرسش گری
۴۸	۲-۶-۳ آزمون سنجش تفکر انتقادی
۴۹	۷-۳ روایی پرسشنامه
۵۰	۸-۳ پایایی پرسشنامه
۵۰	۹-۳ روش های تجزیه و تحلیل داده ها
۵۰	۱-۹-۳ آمار توصیفی
۵۰	۲-۹-۳ آمار استنباطی

۵۲	فصل چهارم.....
۵۲	تجزیه و تحلیل آماری.....
۵۳	۱-۴ مقدمه.....
۵۳	۲-۴ توصیف ویژگی ها.....
۵۵	۱-۲-۴-۱- نمودار هیستوگرام مؤلفه ی معناداری.....
۵۶	۲-۲-۴-۲- نمودار هیستوگرام مؤلفه ی ابهام.....
۵۷	۳-۲-۴-۳- نمودار هیستوگرام مؤلفه ی هماهنگی.....
۵۸	۴-۲-۴-۴- نمودار هیستوگرام مؤلفه ی هماهنگی.....
۵۹	۲-۴-۵- نمودار هیستوگرام مؤلفه ی اصل و قانون.....
۶۰	۶-۴-۶- نمودار هیستوگرام مؤلفه ی درستی.....
۶۱	۷-۲-۴-۷- نمودار مؤافه ی هیستوگرام قابل قبول بودن.....
۶۲	۸-۲-۴-۸- نمودار مؤلفه ی هیستوگرام اعتبار.....
۶۴	۹-۲-۴-۹- نمودار هیستوگرام م. بارت تفکر انتقادی.....
۶۵	۱۰-۲-۴-۱۰- نمودار هیستوگرام مهارت پرسش گری.....
۶۷	۳-۴ اما استنباطی:.....
۷۳	فصل پنجم.....
۷۳	بحث و نتیجه گیری.....
۷۴	۱-۵ مقدمه.....
۷۵	۲-۵ نتایج تحقیق.....
۷۵	۱-۲-۵ تاثیر افزایش مدت زمان ساعت درسی آموزش هنر بر پرورش مهارت تفکر انتقادی دانش آموزان مثبت و معنادار است.....
۷۵	۲-۲-۵ تاثیر محتوای متنوع و مرتبط با آموزش هنر بر پرورش مهارت استدلال دانش آموزان مثبت و معنادار است.....
۷۷	۳-۲-۵ بین تفکر انتقادی و استدلال رابطه معناداری وجود دارد.....
۸۰	۳-۵ محدودیتهای پژوهش:.....
۸۰	۴-۵ پیشنهاد های تحقیق.....
۸۰	۱-۴-۵ پیشنهاد های کاربردی:.....
۸۱	۲-۴-۵ پیشنهادات پژوهشی:.....
۸۲	منابع.....